

Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio

Oglaši v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

VOLUME XXV. — LETO XXV.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), SEPTEMBER 22, 1942.

STEVILKA (NUMBER) 222

AMERIKA BO POREBOVALA VEDNO VEČ IN VEČ VOJAŠTVA

Odborih, v katerih področje spada poziva-
nje v vojaško službo, ni enakega in
skupnega delovanja.

SAK ODBOR DELUJE DOSLEJ PO SVOJI RAZSOD- NOSTI IN PREUDARNOSTI

Pri odborih, ki imajo v svojih delokrogu pozivanje k pri-jaško službo može, katerih žene delajo, dalje može, ki so se poročili po napadu na Pearl Harbor ali može, ki so se poročili še po obvestitvi, da morajo biti na razpolago vladi za vojaško službo.

Vsak po svoje

Eden teh odborov poroča, da ni še pozval nobenih oženjenih mož, celo onih ne, ki so se poročili po 8. decembru, to je, po napadu na Pearl Harbor, dasi je postala med tem vojaška služba obvezna za vse moške v starosti od 20 do 45 leta. Neki uradniki tega odbora pa je izjavil, da je odbor vpoklical že mnogo oseb, od katerih zaslužka so odvisni njihovi svoji.

Vsi ti odbori pa so edini v tem, da se bo moral v najkrajšem času klicati v armado oženjene može vse od kraja, ako se bo hotelo izpolniti kvote, ki so na vsej Evropi nevarno vre; Nemci grade fronte na Balkanu v bojazni druge fronte

tisoč nadalnjih oseb arretiranih v Parizu. — 207,000 ljudi usmrčenih. — Poraz nacistov in zmaga komuni- stov na Švedskem. — Fašistični italijanski list pri- znava nemoč osišča.

LONDON, 21. septembra. — "Relazione Internationale" tudi odkrito in brez ovinkov priznava, da "Laval ve, da ogromna večina francoškega naroda na- sprotuje sodelovanju z Nemčijo" (in z osiščem sploh).

"Nemčija je že izgubila igro." Neki švicarski časnikarski po- ročalec v nezasedeni Franciji poroča, "da so mirni državljanji in resni družinski očetje, ki so komaj pred nekaj meseci vzhicieno in slepo sledili Petainu, danes podobni razburkanemu revolucionarnemu valu in da je večina Francozov prepričanih, da je Nemčija že izgubila vojno."

NEMČIJA V PRIČAKOVANJU IZGREDOV

LONDON, 20. septembra. — Verodostojna diplomatska poročila naznajajo, da je nemška vlada razkropila po vsej Nemčiji okoli 500,000 članov elite garde, ker se boji izgredov in nemirov v očigled najhujše bo- de zime, ki jo je nemško ljud- stvo še kdaj doživel.

OBSODBA K BIČANJU

WILMINGTON, Del., 20. sep-tembra. — John Holland, star 25 let, in Joseph Smith sta se priznala za kriva neke tativne, nakar sta bila obsojena vsak na deset udarcev, ki jima bodo dani dne 26. septembra. Poleg te- ga pa je bil Holland obsojen na tri leta zapora, Smith pa na osem mesecev.

Rekordni obisk

Snočnih vojaških iger v stadijonu se je udeležilo 81,000 oseb, kar je rekordno število ljudi, ki so bili kdaj v skupaj v stadijonu.

S poljubom balerine je počastil Willkie ruski balet

Avdijenca v Bolšoj gledališču v Kujbiševu ga je navdušeno aklamirala ter mu priredila prisrčne ovacije.

KUJBİŞEV, Rusija, 20. septembra. — Wendell L. Willkie je naredil snoči gledališko zgodovino. On je nameč zavlekel za petnajst minut pričetek predstave v Bolšoj gledališču, ki je znano radi svoje točnosti, in po predstavi je poljubil prvo baleino.

Willkie se je zakasnil petnajst minut s prihodom v klasičnemu baletu skladatelja Čajkovskega "Labodje jezero," ker se je predočno zamudil pri recepciji na kitajskem poslananstvu.

Avdijenca je potprežljivo in mirno čakala, dokler ni prispel Willkie v družbi S. A. Lozovskega, podkomisarja za zunanje zadeve ter ostalih ruskih in ameriških civilnih in vojaških do- stojanstvenikov, nakar mu je priredila pričrčne ovacije, ki so trajale dve minuti.

Tekom odmorov se je Mr. Willkie izprehajal po gledališki veži ter vlekel na svojih cigareta, dočim so ga obstopali na- vdušeni Rusi, vzklikajoč: — "Kako simpatičen Ameri- nec!"

Po zaključenem baletu je šel Mr. Willkie na oder, nesčo v roki izbrano jesensko cvetje, kjer se je galantno poklonil prvi balerini, lepi Ireni Tihomirovi, 25-letni ženi Leonida Toora, sovjetske vojnega poročevalca, kateri je izročil cvetje ter jo poljubil, dočim je avdijenca buknila v silen pritrjevalen a- plavz.

ARETACIJA ZAMORCEV V CHICAGU

CHICAGO, 21. septembra. — Federalni agenti so tukaj aretirali 80 zamorcev, med njimi voditelje raznih zamorskih organizacij, ki so obtoženi, da so simpatizirali z Japonci ter prigo- varjali svojim pristašem, naj se nikar ne pripravljajo za vojaško dolžnost.

Vesti iz življenja ame- riških Slovencev

Walsenburg, Colo. — Dne 2. t. m. je bil v zrakoplovni nesreči v Alaski ubit štabni narednik Peter F. Verbič, član SNPJ, star 26 let in rojen v Fort Smithu, Ark. V Walsenburg je prišel s svojimi starši še kot otrok. V armadi je bil še dve leti in dodeljen je bil letalski enoti. Tukaj zapušča starše in dve sestri. To je že druga slovenska žrtva sedanjeg vojne v tem mestu. Pred par mesecih je izgubil življenje prvi slovenski mladinci tudi pri letalski nesreči. — Truplo ponesrečenega letalca bo pokopano v Alaski, po vojni pa bo prepeljano v domači kraj.

So, Chicago, Ill. — Tukaj je 8. septembra zvečer umrla da- leč na okoli poznanata in priljubljena rojakinja Mrs. Rose Ziherle, rojena Srebota, iz 9525 Ave. "M". Pokojna je naglo zbolela v sobotu popoldne, nakar so jo v ponedeljek že kmalu po polnoči morali odpeljati v bolnišnico, kjer je v torek zvečer izdihnila. Zapušča soproga, dva sina, dva brata, eno sestro in več drugih sorodnikov.

ZAKAJ NEMCI NE VZA- MEJO STALINGRADA

LONDON, 20. septembra. — Nemci, ki so doslej dolžili deževje ter "kolosalne utrdbi," ki so jim one- mogočile po 20 dnevih za- vzetki Stalingrad, so izte- nili zdaj novega nasprotnika dim, ki gre v oči nemškim vojakom.

"Veliki oblaki dima in plameni silno otežkočajo op- eracijo naših napadnih čet," izjavlja reprezentant vojaških krovov na berlins- skem radiu. "Zadnja dva dneva so pretekli po stal- ingrajskih ulicah potoki krvi."

Willkie se bo sestal s premierjem Stalinom

Wendell Willkie je navdu- šen nad Rusijo in njenim ljudstvom. — Z Molotovom bo posetil Stalina.

MOSKVA, 21. septembra. — Wendell Willkie je danes izjavil, da primerja sovjetske tovarne, katere je obiskal, glede njihove zmožnosti in strokovne iz- vežbanosti tovarnam v Detroitu. Dalje je dejal, da se je pre- pričal, da so Rusi trpko in trdo odločeni, nadaljevati vojno, da zmage in da si osebno žele ustanovite druge fronte, ako je iz vojaških ozirov to mogoče.

Willkie je imel daljšo konfe- renco z Vjačeslavom Molotovom, s katerim sta določila čas za Willkiejev sestanek s Stal- inom, kateremu bo izročil osebno pismo predsednika Roosevelta.

"Moralna vrednost druge fronte bi bila v Rusiji ogromna," je rekel Willkie.

Tekom svojega obiska v Kujbiševu, je tam govoril z delavci in kmeti. Dejal je, da mu je da- la sovjetska vlada popolno s- vobo, da lahko gre, kamor hoče, in da govoril s komer hoče in sicer s pomočjo svojega lastne- ga tolmača.

Rusi se ne vdajajo nobenim i- luzijam in vedo, da bo boj še trd in krvav, toda nobene ne- varnosti ni, da bi bili Rusi for- siri, skleniti z nacisti neugode- den mir, je rekel.

Zdaj bo Willkie obiskal še fronto južno od Moskve ter si ogledal moskovske tovarne, na- kar bo odletel z letalom v Čun- king na Kitajsko.

KMETJE SE NE DADO PREVARITI

LONDON, 13. septembra. — Kmetje na Balkanu ne smejo hraničiti žita doma, temveč ga morajo oddati državnim ura- dom, kjer ga meljejo v prisotnosti nacističnih nadzornikov, ki odtegnejo čimvečjo količino za izvoz v Nemčijo.

Kmetje seveda povsod poskušajo obiti te dolečo. V nekaterih delih Jugoslavije, posebno na Hrvaškem, so oblasti izjavile, da bo celokupna žetev osta- la v domačem ozemlju, toda kmetje tudi tej vabi nočejo na- sesti. Skrivajo in spravljajo svoje zaloge, ter se, kjer po- trebno z orožjem v roki upirajo komisijam osišča, ki izvršujejo nemške ukaze o zaplembi žetve.

Zadružni kegljači, pozor!

Opozorja se vse kegljače in celj bo študiral optometrijo (uk- tglijače, ki želijo kegljati pod gotavljanje stanja oči in pre- Zadružno zastavo, da pridejo pisovanja očal) ter upa, da bo- prav gotovo v sredo večer to- študijska, za katere je potreben- ob 6:15 uri na kegljišče v pet let, dokončal v štirih letih. Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., kjer se bodo or- ganizirale skupine in pričelo s- zadevanju do boljšega gospo- darskega in socialnega obstoja.

Gestapovci tajno usmrčujejo češko- slovaške častnike

Zavezniški letalci mečejo na jugoslovansko ozemlje le- take, mesne konzerve, čoko- lado in sukanec za ši- vanje.

LONDON, 20. septembra. — Službeni češki krogi izjavljajo, da nemški gestapovci na tajnem usmrčujejo bivše češkoslovaške častnike, o katerih sumijo, da so voditelji češkega odpora in sabotaze.

"V prizadevanju, da ne raz- burijo ljudstva, objavljajo samo drobne številke imen onih častnikov, ki so bili že usmrčeni. Doslej so bila objavljena imena 82 usmrčenih častnikov, med katerimi jih je bilo 52 usmrčenih tekoči mesec." Med usmrčenimi so bili generali in polkovniki bivšega generalnega štaba, kakor tudi lokalni poveljniki.

Medtem pa mečejo letala in padalci v Jugoslaviji na zemljo letake, podpisane po kralju Petru, s katerimi se poziva ljudstvo, naj se upira četam osišča. Vsak zavoj letakov vsebuje tudi razne mesne konzerve, čoko- lado in sukanec za šivanje.

V Nizozemski so patrioti na- padli neko nemško letališče, u- bili 16 Nemcev ter sežgali šest letal.

KONSTANTIN BROWN O DRAŽI MIHAJLOVIĆU

G. C. Brown, ki piše v Wash- ingtonskem "Evening Star" in nekaterih drugih ameriških dnevnikih, razmišlja v enem zadnjih člankov o velikih izgubah nemškega moštva, katere

ceni na približno 3 milijone mrt- vih od začetka vojne sem. Tudi izgube nemških pomagavcev so ogromne. Prvenstvo imajo Rumuni, Madžari in Slovenci. O Jugoslaviji prinaša sledičo za- nimivo opazko:

"Karpatijske gore so polne četnikov, ki so že v zvezi z jugoslovanskim četniško vojsko in njenim poveljnikom Dražem Miha- jlovićem, ki jih baje, tudi iz svojih pičilh zalog zalaga z o- rožjem in municio.

POGREZNITEV KANAD- SKEGA RUŠILCA

OTTAWA, 21. septembra. — Neka nemška podmornica je pogreznila kanadskega rušilca Ottawa, ki se je potopil s 113 mož- mi posadke na krovu. To je do- slej tretji pogreznje kanadski- rušilcev.

Kultura DRAMSKO DRUSTVO "IVAN CANKAR"

Nocjo, v torek se vrši bralna- vaja za igro "Dve sestri", ki jo uprizori dramsko društvo "Ivan Cankar" v nedeljo, dne 25. oktober 1942. Vaja se vrši na o- dru — v sobi.

Odhod k študijam

Včeraj zjutraj je odpotoval v šolo v Columbus Mr. Joseph Sircelj, znani Slovenec, ki je bil zadnje čase zaposten kot točaj v gostilniških prostorih Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd., v Collinwoodu. Sir- celj je bil poln nemških voj- jakov in vojnega materijala in je bil dne 10. septembra od čet- nikov uničen. Ob tej priliki je poginil veliko število mladih nemških častnikov na potu v Afriko, kjer bi bili imeli ojačiti vojsko maršala Erwina Rom- mela.

Tajni radio poziva na revolto Radio-postaja "Svobodna Ju- goslavija," ki so jo tekoči te- den slisali v Turčiji, poziva par- tizane in jugoslovansko ljudstvo, naj se upre in revolto — tako proti generalu Miha- jloviću, kateri proti okupacijskim ar- madam osišča. Sodi se, da ope- rira ta radio-postaja nekje v Italiji.

Glede gornjega poročila se ne vemo, kaj tiči za vsem tem, vendar vemo samo toliko, da nesreča za Jugoslavijo in za njeni ljud-

OBRAMBA STALINGRADA -- NESMRITNI EPOS RUSIJE

Devet in dvajseti dan napadov se je celo izboljšal položaj v Stalingradu, ki ga Rusi hrabro branijo.

NACISTI BESNO NAPADAJO TEŽKO RANJENO MESTO PREKO KUPOV SVOJIH MRLIČEV

MOSKVA, torek, 22. septem- bra. — Rusko vrhovno povelj- stvo naznanja danes, 29. dan e- pične in hrbre obrame Stalingra- da, da so padle nadaljnje sto- tine nemških udarnikov na stal- ingrajskih ulicah, kjer imajo

Nemci težki topovi bruha- jo neprestano svoj ogenj na stal- ingrajske ulice, toda rusko po- veljstvo poroča:

Vsi napadi odbiti

"V nekem odseku je podvzel sovražnik več napadov, podpi- ranih z nemškimi tanki, toda vse ti napadi so bili odbiti s težkimi izgubami in ranjenjem. Nemški težki topovi bruha- jo neprestano svoj ogenj na stal- ingrajske ulice, t

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznalaču v Clevelandu in po posti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po posti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,
Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

GLASBENA MATICA

Po dokaj dolgem premoru bo dal slovenski pevski zbor Glasbena Matica na našem slovenskem odru zopet veliko operno delo "Seviljski brivec," kakor je javil g. Anton Šubelj, eden izmed zborovih učiteljev, včeraj v našem listu. To mednarodno znano operno delo, ki bo dano v nedeljo, 4. oktobra na odru Slovenskega narodnega doma, bo sedaj prvič v Ameriki proizvajano v slovenskem jeziku.

Vsi, ki vedo po zaslugu ceniti slovensko glasbeno kulturo, bodo z veseljem pozdravili odločitev Glasbene Matice, ki se je odločila baš v sedanjem, za naš narodni obstoj tako usodnem času, vprorititi v slovenskem jeziku veliko operno delo, ki naj krona njene dosedanje prireditve, oratorij, koncerte in operete.

Višek kulturno-glasbenega udejstvovanja Glasbene Matice nam je bil z glasnimi in neskromnimi besedami napovedan že ob samem preporodu pevskega zborna, toda iz slutnih in neslutenih vzrokov je pustil dokaj dolgo čakati nase. Mi teh vzrokov ne bomo preiskovali, niti ne bomo utemeljevali njihove upravičenosti ali neupravičenosti, ker se zavedamo, da smo doživeli Slovenci dobo, ko je tesna povezanost vsega našega naroda življensko potrebna. Priznavamo tudi, da smo si vse premalo prizadeli, da bi si pogledali odkrito in dobrohotno iz oči v oči, da bi prisluhnili misli brata in vprašali po njegovem čuvstvu, da bi se spoznali in zblížali. Ne izprasujmo, kje je več krvide, zavedajmo pa se enega: v narodi je samo toliko mržnje, kolikor je umetno zanetijo tisti, ki žive od nje.

Bolj kot kdaj nas sili danes strahotni zgled nesrečne domovine k osveščenju, in bolj kot kdaj se moramo danes zavedati, da je Glasbena Matica i tu i v domovini EDINI slovenski pevski zbor, ki more postaviti operno delo na slovenski oder. Če kdaj, je zdaj udarila enajsta ura, ki kliče na združitev in povezanost vseh narodov gradilnih in ustvarjajočih sil; če kdaj, je zdaj skrajni čas, da se zavemo strašne katastrofe, ki je zadela naš narod in domovino, in da se enkrat za vselej odpovemo medsebojni mišnji, kliksarstvu in zavisti.

Trenutki, ki smo jih doživljali v preteklosti ob vproritvah oper na naših odrih, so bili svojevrstni in redki in prav zato so se nam še globlje vtisnili v spomin. Taki trenutki se nam spet obetajo z napovedjo Glasbene Matice, ki bo poslej nadaljevala z najvišjo glasbeno-kulturno misijo svoje zaslužne predhodnice, ki je utirala in utrla operi pot med našo, resnično kulturo razumevajočo in hvaležno publiko.

Cesto smo v svojih nadah prevarani, cesto ranjeni in cesto nesrečni, toda eno je gotovo: vsi svoj narod ljubimo, zato se ob robu njegovega propada zavemo in obrnemo, ozremo se in rečemo: do tu in ne dalje! Poslej je treba vsa osebna trpljenja, vsa razočaranja in vse zmote podrediti eni sami veliki ljubezni: ljubezni do umirajočega naroda in njegovega, izbrisanku posvečenega imena.

S takimi čustvi prevzeti pozdravljamo oživljanje naše opere, ki jo smatra naša javnost za višek glasbene kulture. Motil bi se namreč oni, ki bi si utvarjal, da naša publike ne razumeva lepe umetnosti! Nji je bila namreč že pred leti dana sreča poglobitve v to glasbeno umetnost, spremljana z istočasno poglobitvijo v same vase, iz česar se je rodila njena neodoljiva želja, da bi slovenski Cleveland nikoli več ne izgubil teh, od strani učiteljev in pevec v veliko marljivostjo, požrtvovalnostjo in dobro voljo stečenih glasbenih vrednot.

Res je, da je vsa naša kultura tako rekoč šele v povojuh in da je med nami še veliko pomanjkanje virtuozov besed, kakor je upravičeno naglašal Ivan Molek v zadnjih izdajah "Cankarjevega glasnika," toda povsem brez njih pa tudi nismo, kar nam izpričujejo na primer Zormanove poezije in kompozicije, pa tudi proza nekaterih naših pisateljev, ki usmerjajo skromno svoje korake po stopinjah svojih svetlih vzorov. — Sicer pa bi bilo gorje našemu času, če bi bila duševna kultura le luksus izbranev—konec bi bil naša propast.

S teh vidikov prav toplo pozdravljamo prvo opero

UREDNIKOVA POŠTA

Prireditev v prid pomožne akcije

Cleveland, Ohio. — 11. oktober se bliža z vsakim dnem. Ta je tukaj pri okrožju Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. določen, da se spomnimo na trpljenje naše rodne Slovenije, katera danes tripti kot še nikoli v svoji 13-stoletni zgodovini.

Ta dan je določen zame, in zate, dragi rojak, da se odzoveš klicu odbora, kot članstva oziroma društvenih zastopnikov, kateri tvorimo tukajšnjo lokalno postojanko JPOSS. O tem smo že pred časom poročali, da odbor namerava ta dan podati na oder varietni (raznoličen) program, s tem, da bo vsem ustrezno z par urami duševnega užitka. Po programu bo sevedaudi ples v obeh dvoranah. Vstopnina k programu je določena na 50c, k plesu zvečer le 35 centov.

Program se prične ob 3:30 popoldan v avditoriju. Odbor je na delu za to prireditev že precej mesecev, in ko ji prihajamo vsaki dan bližje, je potrebno, da povemo to vsem, tateri še čutimo s človeško humanitarnim srcem, da se gre to golj za naše prizadete krvne obrate in sestre v rojstni domovini, katere kljukasti križane križa na eni strani, na drugi pa kulturonosec Lah, v mi roki križ, v drugi meč.

Za to prireditev je direktorij J. D. D. podal ponovno dvorje brezplačno z kar mu odbor članstvo izreka za čutence ljevoščke sreče v imenu prizadetih najlepšo zahvalo. Odbor to ni tega čina pričakoval od trani direktorija, ko so nam to storili že pri naši prvi priredbi zadnjo spomlad, ampak se vidi, da članstvo direktorija razume, da položaj današnje zaslužnjene vlastne domovine, dasiravno na drugi strani mora tudi gledati, da se dom obrestuje, dokler je na njem še posojilo, a se pričen popolnoma zaveda, da je bil postavljen v narodno kulturne svrhe, to je da naj služiudi narodu. Čast takemu direktoriju.

Za to prireditev, je odbor tulj povabil dr. Ivana M. Čoka, tot odposlanca našega solnčnega primorja, katerega zastopa, n je bil za tega borec v zaslužnjena leta našega naroda v Primorju. Kot je povedal na tem tukajšnjem sestanku, je naš narod v Primorju v vojni vse za leta od 1914 dalje in vnašenih križi in gorja, povrocene po kulturonosci Lah, ki so popolnoma zatrla vsakostvo, književnost, razne kulturne in prosvetne organizacije, šli tako daleč, da so celo prevedeli temu miroljubnemu judstvu njegovo materinsko govorico. Na tisoče in tisoče jih je bilo umorjenih (podpisanimu so tudi strica ubili), jih pregnali, veliko se jih je izselilo v južno Ameriko, precej tisoč v Jugoslavijo.

Dalje tudi odbor prosi cenjenje rojake in rojakinje, da zbirate in hranite skupaj prodajne znamke, katere dobite pri nakupovanju vaših potrebskih, tudi tukaj lahko kot organizacija precej zberemo, ako se vso potrudimo.

Za vsakih sto dolarjev teh dobitimo \$3.00. Torej, ko jih imate kaj zbranih, prinesite jih spodaj podpisanimu. Ne vrzite jih stran, ampak hranite jih, in jih izročite odboru, kar bo odbor poskušal jih vnovčiti, kadar jih bo dovolj.

Rezervirajte si 11. oktober za prireditev Pomožne akcije.

Zavedajte se to, da se odbor trudi, ne zase, ampak za vaše in naše sestre v rojstni domovini.

Poročila, ki jih dobivamo sem, so grozna, če so le polovico resničnosti in da se te razvodom na polovico, je dovolj krvice in gorja, katerega mora prenašati današnja Slovenija. Mora vzbudit v nas čut sočutja.

Zato pride in doprinesite svoj delež k temu prizadevanju.

Za odbor

J. F. Durn, tajnik.

Glasbene Matice na našem slovenskem odru ter želimo, da bi ji sledilo še mnogo nadaljnih.

Delovanje za Ruski vojni relief

Barberton, Ohio. — Tukajšnja slovenska sekacija za Rusko zdravniško pomoč hrabi Rdeči armadi, je razposlala okrožnico na vse tukajšnje in v bližini žive Slovence, vsaj v kolikor so nam bili naslovni na razpolago. Tisti, ki želijo zmago naše dežele v zaveznikov, in oni, ki se zavedajo, da ako podleže močna slovenska država Rusija, da tedaj je zapečatena usoda vsega slovanstva v večno fašistično sužnost, so se tej okrožnici po moči odzvali. Veliko jih je že prej darovalo, nekateri pa gotovo še bodo ob prilikah.

Naša nameravana kvota je tisoč dolarjev, kar ni veliko, ako bi se vsi zavedali naše narodne v humanitarne dolžnosti. Do sedaj smo pa odposlali \$520.00 toraj nad polovico. Pomagajmo zopet ob prilikah. Ravnjeni boritelji rabijo medikalno pomoč vsak dan, in vsaki dan.

Danes se vrši največja bitka v zgodovini sveta, bitka na življenje in smrt, ali zmaga brutalna fašistična sužnost, ali pa svoboda in pravična demokracija. Vse to je pa danes največje odvisno od sovjetske Rdeče armade, aka vzdrži te-srašansko ogromne napade fašističnega sveta.

Danes, kot poročila govore, pade dnevno nad šest tisoč slovenskih fantov, oni rabijo humanitarne pomoči to je zdravil. Jaz za svojo osebo si ne morem predstavljati, da mi tukaj živimo lepo v miru in brez strahu, tam na bojnem polju pa pada stotine mladenčev — ravno tako za nas kot za njihovo zemljo in da bi mogel biti še kdaj, da bi bil toliko brezbržen, da bi vsaj nekajko ne žrtvoval za to človekoljubno delo. Z drugo besedo: umirajte za demokracijo, vi junaki, jaz jo bom pa užival.

Danes ni več srednje poti. Kdo je ameriški patriot, je tudi prijatelj vseh naših zavezničnih, ali junak, ki je vselej enako. Ali smo za zmago zaveznikov, ali pa za fašizem.

Tukajšnji uredniški list "Beacon Journal" je v svojem uredniškem članku zapisal sledenje: "At this time an enemy of the United Nations is a friend of Nazism and a supporter of the Nazis can be granded no more sympathy than would be extended to the Nazis themselves."

To naj bo v svarišču tistem učenci, ki kaže svoj patriotizem s tem, da si postavi pred ljudi in jim kar ukaže, češ, "tukaj se ne bo o Rusiji nič govorilo." Ta njegov patriotizem se pa zelo zrcali v tem, da se skriva.

"Journal des Debats" pričevati enega izmed senzacionalnih romanov Evgenia Sueja v majhnih dnevnih obrokih in je imel s tem ogromen uspeh, tako da so se prav kmalu pojavit posnemovalci.

Poročajo, da so čitalci v tistem času stali v gostih skupinah pred uredništvom lista in jemali raznoljubcem se vlažne izvode iz rok, da bi se prepricali, ali junak, ki je vselej enako dan med življenjem in smrtjo, še živi, ali pa kakšen odgovor je lepa junakinja, da na ognjevitjo ljubezensko izpovedal. Prav gotovo je estetski učinek v mnogih primerih zavoljo tega uživanja na obroke nekaj trpel, toda roman v nadaljevanjih ima vendar svoj poseben mik, tako da zaključena knjiga postoma še daleč nima istega učinka. Bil je celo neki psiholog, ki je roman v nadaljevanjih zapel hvailenco in mu prispeval zdravilne učinke, zlasti posnemovalci.

"Nadaljevanje jutri" je bil pojmom, ki ga ljudje pred dobrim stoletjem še niso poznali. Se je okrog leta 1830 je začel list "Journal des Debats" pričevati enega izmed senzacionalnih romanov Evgenia Sueja v majhnih dnevnih obrokih in je imel s tem ogromen uspeh, tako da so se prav kmalu pojavit posnemovalci.

Poročajo, da so čitalci v tistem času stali v gostih skupinah pred uredništvom lista in jemali raznoljubcem se vlažne izvode iz rok, da bi se prepricali, ali junak, ki je vselej enako dan med življenjem in smrtjo, še živi, ali pa kakšen odgovor je lepa junakinja, da na ognjevitjo ljubezensko izpovedal. Prav gotovo je estetski učinek v mnogih primerih zavoljo tega uživanja na obroke nekaj trpel, toda roman v nadaljevanjih ima vendar svoj poseben mik, tako da zaključena knjiga postoma še daleč nima istega učinka. Bil je celo neki psiholog, ki je roman v nadaljevanjih zapel hvailenco in mu prispeval zdravilne učinke, zlasti posnemovalci.

"Treba si je izbrati le primerni čas, da prebereš nadaljevanje," pravi ta psiholog. "Tako po zajtrku ni prav, pa na koncu življenja še tedaj, ko si opravil svoje delo, in potem ga ne beri mimogrede, temveč si vzemi zanj čas in udobno sedi. Pred vsem ne poglej takoj, da je melenec in življenje vesel trenutek, to je krvica zoper pisatelja in s tem se zmanjšuje užitek. Ko končaš, malo počivaj in si skušaj predstavljati, kaj se bo jutri zaznalo.

"Nadaljevanje jutri" je bil pojmom, ki ga ljudje pred dobrim stoletjem še niso poznali. Se je okrog leta 1830 je začel list "Journal des Debats" pričevati enega izmed senzacionalnih romanov Evgenia Sueja v majhnih dnevnih obrokih in je imel s tem ogromen uspeh, tako da so se prav kmalu pojavit posnemovalci.

"Treba si je izbrati le primerni čas, da prebereš nadaljevanje," pravi ta psiholog. "Tako po zajtrku ni prav, pa na koncu življenja še tedaj, ko si opravil svoje delo, in potem ga ne beri mimogrede, temveč si vzemi zanj čas in udobno sedi. Pred vsem ne poglej takoj, da je melenec in življenje vesel trenutek, to je krvica zoper pisatelja in s tem se zmanjšuje užitek. Ko končaš, malo počivaj in si skušaj predstavljati, kaj se bo jutri zaznalo.

"Nadaljevanje jutri" je bil pojmom, ki ga ljudje pred dobrim stoletjem še niso poznali. Se je okrog leta 1830 je začel list "Journal des Debats" pričevati enega izmed senzacionalnih romanov Evgenia Sueja v majhnih dnevnih obrokih in je imel s tem ogromen uspeh, tako da so se prav kmalu pojavit posnemovalci.

"Nadaljevanje jutri" je bil pojmom, ki ga ljudje pred dobrim stoletjem še niso poznali. Se je okrog leta 1830 je začel list "Journal des Debats" pričevati enega izmed senzacionalnih romanov Evgenia Sueja v majhnih dnevnih obrokih in je imel s tem ogromen uspeh, tako da so se prav kmalu pojavit posnemovalci.

"Nadaljevanje jutri" je bil pojmom, ki ga ljudje pred dobrim stoletjem še niso poznali. Se je okrog leta 1830 je začel list "Journal des Debats" pričevati enega izmed senzacionalnih romanov Evgenia Sueja v majhnih dnevnih obrokih in je imel s tem ogromen uspeh, tako da so se prav kmalu pojavit posnemovalci.

"Nadaljevanje jutri" je bil pojmom, ki ga ljudje pred dobrim stoletjem še niso poznali. Se je okrog leta 1830 je začel list "Journal des Debats" pričevati enega izmed senzacionalnih romanov Evgenia Sueja v majhnih dnevnih obrokih in je imel s tem ogromen uspeh, tako da so se prav kmalu pojavit posnemovalci.

"Nadaljevanje jutri" je

USLJER: —
Smrt v Bajkalskem jezeru

spomladanskega vesa sedela z Vascilijem Mirovičem in sva kramljala. Ta je dala besedo in Vasilij je tele pripovedoval:

...seni železniški uradnik na Mirovja ob Bajkalskem jezeru — tako je začel ta ruski kar v kavarni Orlando di Monakovem. Oci so mu usmiljeno zrle v daljo in so se zapre, ko da bi v duzagledale groznotno sliko.

...je čas rusko-japonske, ko so se mi lasje v eni obleeli. Da, v eni sami gospod! Vasilij Porfirovič s trudno kretajo pogledali

lase, pri čemer sem občudoval njegove bele roke, ki so z grozljivim mojstrstvom slišno podobe. Njegove

ki niso bile primerne slike živcem, so povsod vzbuznosten.

slike ustvarjam na enega samega spomina, grozoto sem doživel tako,

je nemara še nihče ni do-

ln iz te grozote je nastala umetnost, saj nisem bil

milki slikal in se tega tudi učil.

— bil sem železniški u-

vira se razteza velikansko jezero, ki je šest sto

dolgo in sto in petdeset

široka in je videl ko mor

svojimi viharji in valovi sibirske pušče. Na sever-

bregu živijo velikanski psi in jezero je zaradi rib po vsem svetu zna-

en in noč so hrumele pre-

set v Irkutsk in prisileni

da so narejevali ovinek

tisoč vrst krog jezera,

povzročalo več dni trajala.

Na zelo dražilo ruske-

vega poveljnika, ki mu

prišla mu je na mar blaz-

te je zaukašal

jezeru položijo tra-

ča predstojnik, stari Niko-

lačić, si je ves divji ruval

ko so dan in noč vlaki

pragovnike in tračni-

prahomha so se iz tovor-

akov valili hrib samega

krog čuvajnice, kakor da bi

streljali s topovi.

Nekega jutra sem odkril ve-

liko, dolgo in široko razpoko na

ledu, ki je bil na tem mestu le

še za meter debel.

Brzoval sem na kolodvor v Mirovja. Obiljubili so mi, da bodo kaj poslati inženirje. Pa je še nadalje bobnili led in so se še nadalje prevažali vlaki z nič hudega slutečimi ljudmi. Časih mi je bilo, da bi bil stekel proti vlaku in zakričal: "Stoj! Stoj!"

Obljubljeni inženirjev ni bi-

lo, južni vetrovi so bili zmeraj bolj topli, led je bil razpočen

vedno bliže tračnic. A spet in

Zvonovi, ki bodo zvonili Hitlerju smrt

Carl Stoermer je zaposlen v neki ladjedelnici Kanade, kjer izdeluje ladijske zvono, o katerih upa, da bodo zvonili Hitlerju smrt. Stoermer je rojen Nemec, toda naturaliziran državljan Kanade.

varljivo ploskev jezera, ne da bi spet so hrumele vlaki mimo mestitili, da je pod njimi tisočne.

Nekoč ponoc sem se mahoma prebudil. Bilo je, ko da bili vojaki prav tik mene ustrelili z najtežjim topom. Led se je tresel pod mojimi nogami. Pogledal sem na uro: zdaj, zdaj bi moral priti prihodnji vlak s četami.

Neprestano je grmo, po kalo in škrpalo grog mene. Bil je en sam pekel samega razpočavajočega se ledu. Zgrabil sem za plašč in smuknil v škornje.

Stopil sem pred čuvajnico. Zunaj je sijala mesečina, da je bil svetlo ko podnevi, led se je modričasto lesketal.

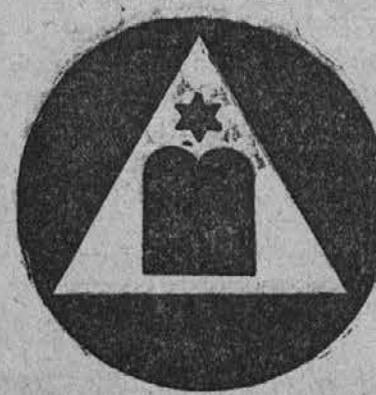
Nenadoma so se mi lasje na ježili pod kučmo, po hrbitu me je mrzlo spreteleto. Kakih tri sto metrov od čuvajnice se mi je režal odsvit lune iz jezera. — Voda. —

Planil sem k brzjavni napravi, prsti so mi ko v razbijanem bleusu zabobnali po tipalniku Brzjavil sem, eno in isto: "Ustavite vlak! Ustavite vlak!"

Pa ni bilo nobenega odgovora; niti ne potrdila o sprejemu brzjavja. Brž k telefonu. Kakor nor sem tulil v telefon. Nihče se mi ni odzval.

Planil sem iz čuvajnice. Po rogljivo se je režala podoba lumen iz vode, iz temne vodené

CHAPLAINS

The Chaplains unit of the U.S. Citizens Defense Corps has been established in an administrative order issued by James M. Landis, Director of the U.S. Office of Civilian Defense. This is not one of the protective services but is classed as a related service.

The insignia for the new unit follows that in use by the U.S. armed forces with the addition of the traditional OCD background.

The insignia for the Christian Chaplain is the Latin Cross in red, in a white triangle in a circular field of blue. The insignia for the Jewish Chaplain consists of the six-pointed star centered above "Tables of the Law" in silhouette in red, within a white triangle in a circular field of blue.

Chaplains will administer to the religious and spiritual needs of persons suffering from the effects of air raids or other disaster. They will be appointed by the local authorities upon complying with usual requirements for membership in the U.S. Citizens Defense Corps, except no special training courses are prescribed.

Poveljnika na Alaski

Na levi je A. I. Isbell, poveljujoči častnih mornariške postaje na Siti, Alaska, poleg njega pa je major B. M. Coffenberg, poveljnik marinskega zborna istotam.

ploskev, kjer so plavali kosi led. Tračnice so neizprosno vodile v črno vodo, signalni drogovci so kakor razlomljene vžigalice viseli niz dol, žice so tvorile obopen klobič.

Lasje so se mi ježili pod kučmo. Hotel sem klicati, kričati tuliti, pa ni bilo glasu iz mojega grla. Skušal sem obiti veliko jamo v ledu, da bi preprečil vožnjo vlaku. Kar gore nagradnega ledu so me ustavile, plezal sem čez nje, padal, a vse je bilo zaman. — V vodi so plavali kosi ledu, vse je grgralo in vrelo krog mene in grmel razpolakan led.

Hrumenje se je bližalo. Spet sem hotel zavpiti, a moj klic je zamrl v grmenju. Vlak je kakor dolg zmaj vozil, sem pomisil.

Že sem zaslišal počastno sponjanje lokomotive, in sem spoznal, da vlak ne vozi počasi, ampak dahrinu s stokilometrsko brzino v jamo ledu. V vagonih ni bilo luči, ljudje so spali in so sanjali o materi, o nevesti v Kursku, v Caričinu, v Vjatki —

— .

Ze sem razločno videl vago-

ne, ki je bilo temno v njih in speci, brezskrbni fantje so drevili v smrt.

Vrgel sem se v sneg in skril obraz med dlani. Bližalo se je hrumenje, topotanje, nato greganje, sumenje in sikanje, nato tišina. Zdaj je prišlo tisto grozno. Ko sem odprl oči, sem videl, kako sta zadnja vagona počasi zavozila v globino.

Potem je vlak izginil in z njim mladi fantje, ki so bili spali. Ledenomrzla voda Bajkalskega jezera jih je objela, globina je ubijajoče segla po njih mladih srčih.

V tej uri so postali moji lajši beli ko sneg. Kamor kolikor sem se ozrl, povsod sem pod ledom videl stisnjene pesti smrti. Spoznal sem, kaj je grozota.

Vasilij Porfirovič je končal in se zazrl v dalje. Spet so se mu zapre oči spričo podobe iz njegovih spominov.

Pod nemško in laško okupacijo

Radio postaja "Svobodna Jugoslavija" poroča preko Moskve, da so Italijani in njihovi pomagači zavladali v Crni gori z nepopisnim terorjem. V mesecu Podgorica ter v vseh Pipera, Kuca in Leškopol so postreljili nad 300 oseb.

V Bosanski Krajini so gverilski čete po večdnevnih bojih zasedle Mrkonjič-grad, ujele 200 osiščnih vojakov ter zaplene večjo množino moke in raznega vojnega materiala. Ujeti italijanski častniki pripovedujejo, da je njihova divizijsa v partizenskih bojih z liškimi gverilci izgubila nad 20 odstotkov svojih častnikov in da so italijanski vojaki dan za dnem bolj malodušni.

The Toonerville Trolley That Meets All The Trains

★ Kupujte vojne bonde! ★

"THAT LITTLE GAME" Inter-nat'l Cartoon Co., N.Y. — By B. Link

SQUIRE EDGEAGE — You Can't Blame the Kid for This

Mali oglasi

Hiša naprodaj

10 sob, nov fornez za vso hišo; klet pod vso hišo in 2 nove garaže. Cena je samo \$5,500. Za naslov se pozive v uradu tega lista.

Proda se

dobro ohranjeno pohištvo po zmrni ceni. — Kdo želi, naj se oglaša pri lastniku, 6402 Orton Ct., po 5. uri zvečer.

Dekle

ali ženska dobi delo kot natakarica v gostilni. Mora biti nad 21. let starca. — Zglasite se na 5238 St. Clair Ave.

IŠČE SE ŽENSKE

ZA CISCIENJE OB VECERIH Tedenska plača Zglasite se pri upravi Employment Office THE MAY CO.

Išče

se izkušeno operatorico za lepotilni salon, da bi prevzela vodstvo iste, ker se lastnica nahaja v bolnišnici. Lahko obdrži, kar zaslubi, le da obdrži biznes v prometu. Poklicite LI. 5478 ali Randolph 2247.

General Electric Magic Chef, Tappan in Grand kuhinjske peči Imamo tudi Philco Radio. Cene zmrne Anton Dolgan

15617 Waterloo Rd.

Ako iščete

dobrega popravljalca za vaše čevlje, pridejte k nam. Vedno pravovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalog finih, novih moških čevljev. Cene zmrne.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

Oblak Furniture Co. Trgovina s pohištvo Pohištvo in vse potrebske za dom 6612 ST. CLAIR AVE. Henderson 2978

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, budi izvlečenje zob, polnjenje zglob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripla. Uradni naslov:

6131 St. Clair Ave.

vhod na 62. cesti

Krausovo poslopje

Getting Up Nights Makes Many Feel Old

Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Nights, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankles, Rheumatism, Painful Bowel, Scabies or Inflammation? If so, remember that your kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-infectious causes. In such cases CYSTEX (a physician's prescription) usually gives prompt and joyful relief by helping the kidneys flush out poisons, excess wastes and bacteria. There is nothing to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-clad guarantee is given that if you are not fully satisfied with our product return it for a full refund of your money. Don't take chances on any kidney medicine that is not guaranteed. Don't take Cystex from your druggist today. Only Cystex (Gla-Tex) from your druggist today. Only Cystex protects you.

Cystex
Gla-Tex

Keeps Fresh Kidneys

GRČE

—POVEST—

Spisal Slavko Savinšek

"Vem, zato pusti ti v nemar!" han omahnil ob steno, ker ni mogel do sape. Zdaj je pa ta bore reber uganja, da se ti kar vrti. Ej, Mihaele, Mihaele, kmalu boš dodelal, kar si mislil, verjemelj."

Tako beseduje župnik sam vase in si briše z robcem potno čelo in vrat.

"In vse to radi norega. Vršana in onih dveh nepridnikov izgubljenih, da rešim njihove duše, zakidane v greh, da bi hudič ne maral zanje. Fej!" pljuje župnik Mihail in mrok mu leže v oči na obraz, ko se zmisli namena današnje poti.

"Ali se bo vdal, grča stara, ali se ne bo? Saj ko bi bil jaz Bog, bi mu kar čeo noč dal mehčave za stiri. To bi dedec nori gledal zjutraj, ko bi se zbudil, in bi bilo v njem mehko in toplo!" se meni župnik dalje sam s seboj ko gre po brezini proti Smrečniku. Na durih stoji Micka in gleda po prišlecu.

"V farovu sem bila." "Pri gospodu?" "Tudi."

"Počemu?" "Maslo sem nesla kuhanici, ki mi je zadnjic naročila, zanje, pa so me poklicali noter."

Klemen strelja bliske v sestru in iz lice mu vanjo gori. Ona pa se nalač posmehne in mu vzdržuje pogled.

"No, in kaj sta imela?" silijo dalje oče.

Mana ne odgovori takoj. Gleda Klemena in nese žlico v ustah, da ima k molku vzrok. Šele čez čas pove:

"Dejali so, da pridejo v kram gor."

"K nam?" "Menda tudi kam drugam. K nam gotovo!"

"Radi strdi?"

Mana gleda zopet Klemena, ki še bolj gori vanjo. Ne more jesti. Žlico je položil.

"Menda. Niso povedali. Z Vami bi radi govorili."

Oče ni spraševal več. Parkrat mu je šel pogled od Mane do Klemena in obvisele dlje časa na sinu. Nakrat se domisli:

"Kje si bil, Klemen, pred južino? Tam?"

Celo se zmraci Vršanu, ko počake z žlico skozi okno na Belcjanovo.

Klemen ne odgovori. Dvigne se in odide iz sobe.

"Molil boš!" kliče oče zanj.

"Pridem nazaj!" odvrne sin in stopi iz veže na prosto.

"Kaj neki mu je danes?" vpraša oče zoper svojo navado Mano.

"E, skribi ga, skribi."

"Kaj?"

"Nič!" održe Mana in prične pospravljati z mize.

Pomolj. Družina odide. Oče stopi na prag in se zazre tja proti Belcjanu. Dolgo strmi tja. In tako se zdi, kakor da mu ustnice vztrepeta vso. — Ali v srudu ali samo v spominu? Bog ve.

4.

Zene se v reber župnik Michael, zene, da mu lije pot razobraz, in se za sapo lovi. Pod prvo hišo v Podsmrečju, Smrečnikovo, obstane, da se oddahne.

"Viš ga, zlomka nadušljivega, kako me ujeda! Saj bi bil za kovača dober! Ut! Šment, kaka mi je odveč!"

V roki vihti kolar, ki si ga je bil spotoma odpel, da ga ne bi preveč tičalo za vrat, pa si dela veter z njim, da si lice ohladit.

"Ej, Mihaele, nisi več tek kot si bil, ko si vsako leto riutil v Triglav in po dva nabrlitnika.

Ali vendar je skrb v župniku. Počasneje gre dalje, nadene si nosil, če je debeli župan upokojil in z roko seze v žep. Kr-

Rekordni delavec

Carl Simon, ki je zaposlen v neki ladjedelnici v Los Angelesu, je pritrdir ali zabil v osmih urah 1,346 tako zvanih rivetsov v oklopne plošče bojne ladje.

Župan Fletcher

Na sliki je župan Unalaska, ki drži v roki patrono z japonske strojnice, katero je pobral na tleh, ko so Japonci napadli Dutch Harbor.

čevito se oklenejo prsti Križanega na molku.

"Jezus Križani, daj, mehčave mu daj v srce! Ne radi mene! Radi njihovih duš in onih, ki še rojene niso, da jim ne bo v pogubljenje, ampak v zveličanje: Češčena Marija . . ."

Tako se trga v župniku, ko gre dalje in korak za korakom zložnejše hodi. In še:

"Ti si dopustil, da ju je omamil in preslepli satan, in starega si s slepoto udaril, da je kakov noč v tem in trdo in mrzlo v njem, kako borovske zime!"

Daj se milosti, prizanesi zavojno njihovih duš, da ne bodo gorele in preklinalje, ampak da bodo Tvoje. In da bom jaz, divjih ovac nevredni pastir, mogel obstat pred teboj! — Pa ne kakor jaz hočem, ampak kakor Ti hočes!"

Tako je še nadaljeval in se ustavl pred Vršanoov hišo. Ni videl zunaj nikogar, ali za šipo v oknu, se mu je zdelo, je zrl vanj ženski obraz.

"Bog ve, ali je stari doma?" ga je zaskrbelo.

Pa mu je že stopil nasproti v duri.

"Če ne pride ovca k 'pastirju, gre pa pastir ponjo!" vgorovi prvi župnik in stisne staremu Vršanu roko.

"E, gospod, ujeda me nekaj že par dni, da ne morem v dolino. Prav, da ste prišli!"

"Ze dolgo hodim! Vsak dan mislim na Vršane in naročam, da prideš. Pa ga ni nikoli pravega časa!"

"Dajo dolinci dovelj opravila, kajne?"

"E, dolinci, križ je z njimi, križ, res! Ali manj ko z vami, gorjanci! Prej si dado bližu!"

"Pa pri nas dalje drži, kadar se prime!" vgorovi Vršan in pelje župnika v hišo.

"O drži, drži, Vršan nori!"

"O drži, drži, Vršan nori!"